BUITENBAND

Orgaan van de Verening van Gepensioneerden ANWB

Twaalfde jaargang
september 1992
Verschijnt 4 x per jaar

Eindredactie
Bram Roozendaal

Redactiecommissie
Tine den Boer
Koos van Drunen
Jan Korstjens
Puck de Rover

Vaste medewerkers
Jaap Jasperen
Paul van der Meij
Ciska Paanakker
Harry de Vré
Mario Wijnvoord

Produktie
Zet- en drukwerk
Den Haag Offset B.V.

Bestuur VG-ANWB
mw. F.J. Noordervliet,
voorzitter
J. van Drunen
vice-voorzitter
mw. H. Brehler, secretaris
mw. G.N. Borsje,
2e secretaris
P.C. Jurgens,
penningmeester
W.A. Rombout, lid

Secretariaat
Mgr. Bekkerslaan 821
2286 EJ Rijswijk
Tel. 070 - 393 87 19

Postrekening
t.n.v. Bestuur VG-ANWB
onder nr. 3816027

Kopij voor
het volgende nummer
uiterlijk 30 okt. '92
naar de redactie
A.S. Roozendaal
Breitnerlaan 358
2596 HJ 's-Gravenhage
Tel. 070 - 328 06 29

Winst en verlies

Vorig jaar is er tegen gedemonstreerd. Een handtekeningenactie en een Binnenhof vol jeugdige en oudere gehandicapten. Te hoop gelopen (en gereden) tegen de nieuwe kabinetsplannen voor AAW-voorzieningen. Ouderen die na hun 65ste gehandicapt worden zullen voortaan meedelen. En dat is winst. Maar de jongere gehandicapten moeten ervoor inleveren. En dat betekent verlies. Bovendien gaan de gemeenten er straks over beslissen, de rijke en de armen. De Raad van State vreest een verbrokkelend gehandicaptenbeleid en spreekt van rechtsongelijkheid. Zie de 'belangenrubriek' op pag. 8.

Doodschrik

Met vut, met pensioen en niets mankeren. Een schitterend toekomstperspectief. Wat kun je niet allemaal doen. Alleen, samen, met anderen. Je barst van energie, er liggen wel duizend plannen. En dan gebeurt er iets. Met je partner, met jezelf. Ziekte. Het overvalt je. Mannen in witte jassen stellen een diagnose. Je krijgt de stuipen, een doodschrik. En er is geen ontsnappen mogelijk. Er valt niets te marchanderen. Woede helpt niet. Wel vechten, volhouden en niet opgeven. Tine den Boer is het allemaal overkomen. Ze vertelt erover in een zeer persoonlijk verhaal. Pag. 6-7.

Opdondertje

De schrik van ons leven bezorgde ze ons. Op de algemene ledenvergadering gleed ze plotseling onderuit. Een collaps. Een volkomen uitval door zuurstofgebrek. Truus Schenau was even van de wereld. Kort genoeg om er niet van ondersteboven te zijn. Haar stelregel: 'Daar moet je je geen donder van aantrekken. Als je daarbij gaat zitten, ga je ook de laatste jaren die je hebt nog verpesten.' Wie haar zo'n dertig ANWB-jaren heeft meegemaakt, zal haar erin herkennen. Een klein fel opdondertje. Vele malen flinker dan ze groot is. Een interview met het voormalig Hoofd Kantoor Utrecht op pag. 4.

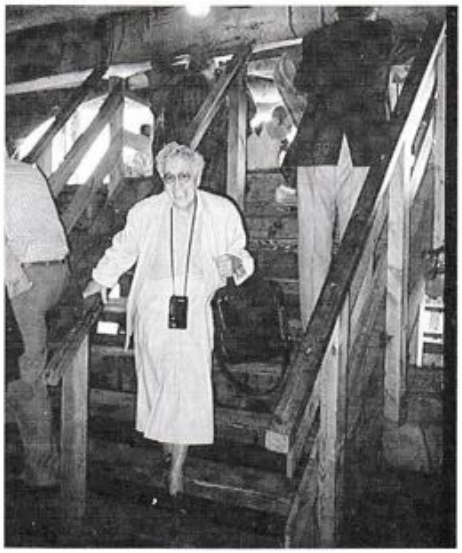

Pensioen Privé

Zeven robijnen huwelijken in dit kwartaal. Met dien verstande, dat Gerrit en Melly Corbey-Laurens (beide 63) uit het Limburgse Linne de trouwdatum al op 25 juni passeerden. Zij zijn veertig jaar geleden met de handschoen getrouwd. Zij in Bandung, hij hier in Nederland, waar zij kort na de watersnoodramp in Zeeland, in februari '53, arriveerde.

Voor Melly als Indonesische, nooit in Europa geweest, een hele overgang. Het gevolg van een gekregen lift, toen Gerrit als militair op Java in 1950, kwam aanrijden en zij graag naar de Jalan Braga in hartje stad wilde. U begrijpt al hoe het verder is gegaan: op de koffie bij haar thuis, verkering, de diensttijd in Indonesië rekken en ten slotte die handschoen. Gerrit (14 jaar Wegenwacht en ca. 25 jaar TSA) en Melly hebben hun feestje gevierd met de kinderen en overige familie.

Op 28 augustus heeft het achter het huis van de familie Bijlsma in het Friese Veenwoude gegeurd naar geroosterd vlees. Toen is het 40-jarig huwelijk van Hendrik Bijlsma (64) en Baukje Boonstra (63) gevierd met een barbecue. Voor onverhoopt slecht weer was zelfs een kolossale tent opgericht.

Een garage in Hardegarijp was de plek waar ze elkaar leerden kennen, Hendrik als monteur, Baukje als meisje in de keuken. Pas getrouwd trok Hendrik in '53 het wegenwachtuniform aan, later werd hij belast met de technische keuringen in Leeuwarden.

Op dezelfde dag hebben in het voor 'Hollanders' verre Zeeuws-Vlaanderen Ko Dieleman (63) en Willy Loof (63) hun 40ste trouwdag herdacht. Ze zijn geboren en getogen Terneuzers en heb-

ben elkaar op de zaterdagse 'pantoffelparade' in Noord- en Nieuwstraat voor het eerst ontmoet. Ko is 38 jaar wegenwacht geweest, voornamelijk in het Zeeuws-vlaamse. Het nabije Vlaanderen is begrijpelijk hun uitgaansgebied, maar vakantie houden ze als echte francofielen in Frankrijk. Met de caravan.

Daags na hun trouwdag (3 september) zijn familie,

vrienden en kennissen naar een zaal in Boukoul (L) gekomen om een 'lang zullen ze leven' aan te heffen voor Frans en Annie Manders-Zwaans uit Swalmen. Veertig jaar, zo lang als ze getrouwd zijn, hebben ze in 'Zjwame' gewoond. Ze keerden het Brabantse Schaik, waar ze elkaar op de kermis leerden kennen, de rug toe omdat Frans als wegenwacht het Limburgse toegewezen kreeg. Maar zoals Annie laconiek zegt: 'er wordt overal brood gebakken'.

Op 6 september kwamen de kinderen en kleinkinderen met opa Popke Bijl (64) en oma Thea v.d. Geest (61) bijeen om hun veertig jarig huwelijksfeest te vieren. In Beverwijk, waar ze altijd hebben gewoond en waar ze elkaar (op de zaterdagse pantoffelparade) hebben leren kennen. Popke is zo'n dertig jaar lang propagandist geweest bij de toenmalige afdeling Bondspresentatie. Thea had de handen vol

aan de vijf kinderen, waaronder twee tweelingen!

Over francofielen gesproken (zie de Dieleman's), Frans de Beaumont (83) en Miet de Beaumont-Hamers (80) trouwden op 9 september 1952 in Bretagne. Ze kenden elkaar al jaren. Van het uitgaansleven in de meest franse stad van ons land, Maastricht. Zij was daar subhoofd van het bijkantoor, al sinds 1936. Hij was directeur van een metaalfabriek, maar viel op drukke zaterdagen wel in als ANWB-portier-receptionist.

De laatste gelukwensen van de reeks gaan op 24 september naar Leen Krijbolder (71) en Loes v.d. Marel (70) in

Voorburg. Zij hebben elkaar al vroeg in de oorlog op dansen leren kennen, maar dansten door die oorlogsjaren en de daarop volgende woningnood pas in 1952 het huwelijk in. Hij was de eerste wegenwacht die (in juni 1983) gebruik maakte van de toen nog nieuwe vut-regeling. De trouwdag wordt met de beide kinderen op een intiem familiefeestje gevierd.

In 's hemelsnaam

ik lijd aan twijfels in de luchtballon
die drijft en deint hoog boven onze steden
is dat nu wel een echte hemelvaart

getekend door mijn vleselijk verleden
vrees ik bij aankomst prompt een rooie kaart
doorverwezen naar hel of vagevuur

ik savoureer zalige kerveltaart
en drink bourgogne in mijn laatste uur
meld mij zeer tipsy aan het eindstattion

Heer ik was niet rooms noch calvinistisch
wel een smulpaap, toe wees niet te kritisch

Tine den Boer
(3de prijs wedstrijd Aardse Geneugten, hemelse genietingen, Stichting Literaire Aktiviteiten , 's-Gravenhage)

Oudere automobilisten rijden niet onveiliger

Het negatieve imago van de oudere automobilist moet volgens de ANBO hoognodig worden bijgesteld. De ouderenbond baseert die conclusie op een onlangs verschenen rapport van het Breed Overleg Ouderen en Mobiliteit (Broem), een samenwerkingsverband van ANWB, Bovag en Veilig Verkeer Nederland. In het rapport zijn de resultaten verwerkt van 1669 rijvaardigheidsritten, die het Broem in 1990 met ouderen heeft uitgevoerd. De waardering voor veilig rijgedrag bleek uit te komen op 78 procent. Volgens de bij de proeven betrokken adviseurs van de ANWB worden de door ouderen gemaakte fouten evenzeer door jongeren gemaakt.
De meeste deelnemers (48%) behoorden tot de leeftijdscategorie 60-69 jaar, een minderheid (3%) was tachtig of ouder. Vrouwen scoorden bij de ritten iets minder goed dan mannen en maakten volgens de rij-instructeurs een zenuwachtiger indruk.

SENIOREN praatpaál
055 - 41 43 82
01713 - 1 59 04
010 - 426 59 20
de VG-ANWB luistert

Ouderen tot 75 goed gezond

Uit een onderzoek in Eindhoven onder ruim 500 ouderen in de leeftijdsgroep van 65 tot 75 jaar blijkt, dat 90 procent zijn gezondheid als redelijk goed tot zeer goed beschouwt. Wel is aangetoond dat vrouwen, mensen met financiëel minimum en alleenwonenden meer problemen met hun gezondheid hebben dan anderen. De onderzoekers concluderen dat ouderen tot en met 75 jaar veel gezonder zijn dan wordt aangenomen. Zij pleiten in hun aanbevelingen voor het wegnemen van discriminerende en invaliderende bepalingen t.a.v. leeftijd en wel of geen pensionering.

Groei WAO bij snoeien van vut

Als overheid en werkgevers snoeien in de vut-uitkering of de vut-regeling terugdraaien, zal ruim een derde (39 procent) van oudere werknemers langer blijven werken. Een kwart (27 procent) zou voor parttime kiezen als dat mogelijk zou zijn. Aldus de uitkomst van een onderzoek van het Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut (NIDI) in opdracht van de Organisatie voor Arbeidsmarktonderzoek. Als de vut-uitkering 20% lager zou worden, zou driekwart niet vervroegd uittreden. Toch concluderen de onderzoekers dat verlaging van de uitkering voorkeur verdient boven verhoging van de vut-gerechtigde leeftijd. Zij waarschuwen dat een deel van de ouderen dan waarschijnlijk in de WAO zal verdwijnen.

Nog een zonnige prent van ons dagje Arnhem, gemaakt door de hr. Jaket (zie Janny op de voorgrond). Inmiddels denken we over de excursie 1993 met sportdag in het Larserbos en alternatief programma voor niet sporters. Wie heeft daarvoor nog een idee? Bericht ons secretariaat.

AOW slokop van volksverzekeringen

De kosten van de volksverzekeringen zijn vorig jaar met bijna twee miljard gestegen tot een totaal van 41,7 miljard gulden. Het grootste deel van deze stijging komt voor rekening van de AOW. Ruim twee miljoen AOW-ers ontvingen vorig jaar 30,8 miljard gulden tegen 29,4 miljard in 1990. Van de andere volksverzekeringen kostte de AWW (weduwen en wezen) 4,5 miljard, 200 miljoen meer en de kinderbijslag 6,4 miljard, 400 miljoen meer dan in 1990.

Aantal vutters 139.00

Eind vorig jaar telde ons land 139.000 mensen met een vut-salaris. Daar er 30.000 bijkwamen en 22.000 wegens pensionering afvielen, een stijging van achtduizend. Achttienduizend waren jonger dan zestig jaar.

Mutaties voor uw ledenlijst

Nieuwe leden
J.P. Tomey, Gen. Spoorlaan 679, Rijswijk; mw. José Sandhövel, Haverkamp 11, Den Haag; Mw. H.E.M. de Jong-Oremus, Gijsbrecht v. Aemstelstraat 324, Hilversum.

Overleden
Helaas moesten wij afscheid nemen van:
H. de Kiewit, vmg. Chef Hoofdkas, op 22 juni; mw. P.M.C. de Goede, vh werkzaam op de Boekhouding, op 23 juli.

Truus Schenau

Een klein vrouwtje maar vele mannen een maatje te groot

Klein is ze. Op blote voeten meet ze niet meer dan 1,49 meter. Maar ze heeft er voor gezorgd dat niemand om haar heen kon. Het kleine opdondertje is vele mannen een maatje te groot geweest. Men zegt wel eens, dat je aan de hond ook de eigenaar herkent. Truus Schenau (77) heeft jarenlang een foxterrier gehad. Een keffer en een doorbijter. Ze werd kantoorhoofd in 1958, toen provo nog niet bedacht en dolle mina niet geboren was. Een minivrouwtje, doorgebroken in een mannenmaatschappij. 'Nee, ik was geen feministe, geen strijdbare vrouw,' zegt ze als ik dat veronderstel. 'Ik heb wel altijd het gevoel gehad, waarom zou een vrouw het niet kunnen. Mijn moeder was al een geëmancipeerde vrouw. Zij vond dat een hele logische zaak. Bij m'n trouwen heb ik dadelijk gezegd, ik wil niet thuis in het huishouden. Dan word ik een stofdoekenautomaat. Daar heb ik helemaal geen zin in. Ik heb een goed stel hersens en een behoorlijk stel handen gekregen. Die wil ik gebruiken. Daar wil ik wat mee doen. En zo goed mogelijk.'

Gouden leefregels blijkt ze te hebben. 'Niet zeuren' hoort daarbij. Niet piekeren. Niet bij de pakken neerzitten. Doen wat je kunt. Je vrijheid bevechten. Leven zolang dat menswaardig is. En, om bij de dag te blijven, 'altijd verse koffie zetten.' Ze voegt de daad bij het woord. Reddert in de keuken terwijl ik de topstukken bewonder in haar zondoorlichte kamer. Eiken zet de toon. Maar bijzonder. Alles wat hier kast heet, is handgemaakt door Freek, haar op 14 januari 1984 plotseling (breuk in de aorta) overleden man. Restaurateur van antiek was hij en veel gevraagd. De neo-klassieke servieskast en de kunstig bewerkte dekenkist verraden zijn meesterschap. De twee driemasters op de boekenkast, modellen van het VOC-schip Friesland en een Engels oorlogsschip, tonen zijn vaardige handen. De schilderijen aan de wand zijn creativiteit. Er is een Tunesisch straatje bij en een Afrikaans tafereel van drinkende olifanten. Plaatsen waar ze samen zijn geweest. Geschilderd een jaar voor zijn dood.

- Ik vraag naar Freek en naar die noodlotsdag acht jaar geleden. Wat gebeurt er dan met je?

'Het dringt niet tot je door. Je doet alle handelingen die noodzakelijk zijn. Je doet ze automatisch. Je bent volkomen afwezig. Wekenlang. Intussen heb ik een hele merklap geborduurd, maar vraag me niet hoe, want ik weet het niet. Ik heb zelf bij de crematie gesproken. Ik weet precies wat, maar ik was er niet bij. Je bent volkomen in de put.' Wat zachter, ogen die vochtig worden: 'Ik had een schat van een man. Een zeldzame lieverd. Je mag het best weten, ik heb heel vaak dat de tranen me uit de ogen lopen. Dan moet ik mezelf zeggen, ben je nou helemaal. Je doet er toch niks aan. Maar aan het alleen zijn wen je nooit.'

Een mensenleven lang hebben ze alles samen gedaan. Freek leerde haar in '34 motorrijden. Op zijn Sarolea Racing. Zoals tweeverdieners tegenwoordig een tweede auto hebben, had Truus haar eigen motorfiets. Vanaf de dag dat ze in 1946 door Jans Klein (de latere mevrouw Van Balen) op Reisdocumenten was aangenomen, zag dat keurige kantoorpersoneel van de Parkstraat haar met jongenskop boven leren jas, rijbroek en laarzen knetterend voor de deur komen. Haar reguliere woon-werkverkeer tussen Rotterdam en Den Haag, tot ze een paar jaar later geciviliseerd in vierwielig blik overstapte. Maar als curieus lid van het 'leren volk' heeft ze nog eens op de omslag van de Motorkampioen gestaan. En ze gnuift weer bij de herinnering aan de lange neuzen die ze elke ochtend maakte naar stadgenoot Bram Mosheuvel, als die met z'n auto bij Rijswijk in de file stond (ook toen reeds) en zij op twee wielen vrolijk doortufte.

'Praktisch elk weekend gingen we eruit op de motorfiets. 't Hondje voorop de

tank. We waren verwoede kampeerders. We kampeerden vanaf '33-'34. In die tijd gingen we ook veel samen op de fiets. Naar Visé en verder Noord-Frankrijk in. Daarom heb ik gesolliciteerd op een ANWB-advertentie voor de afdeling Kamperen. Ik was in rijksdienst, maar daar wilde ik weg. Van de ANWB kreeg ik een briefje terug, dat gezien mijn opleiding en capaciteiten en zo ik niet geschikt was voor de afdeling Kamperen, want dat was maar een eenvoudig opruimbaantje. Maar een paar weken later kreeg ik een brief of ik eens wilde komen praten met juffrouw Klein van de afdeling Reisdokumenten. Het was midden in de zomer en zij zat hartstikke omhoog. Ze vroeg meteen, wanneer kun je beginnen. Gisteren? Zo is het 16 juli geworden.' Truus vond haar draai in triptieken en carnets. Maar ze was niet het type om in de stille wintertijd van het pré-toeristische tijdperk te gaan zitten breien. 'Ik heb toen allerlei afdelingen bezocht. Gewoon om te kijken wat doen jullie en wat doet die ANWB nog meer. Overal rondgeneusd. Ik heb wat bij technische afdelingen op het Oranjeplein gedaan. Bij juffrouw Kolkert heb ik stempeltjes gezet aan de hand van *questionnaires* voor de hotelboeken. Ik heb gewerkt bij Reisinlichtingen voor het maken van routes en dergelijke.' Op bijkantoren kwam ze reisdokumenten controleren. Ze gaf er allerlei cursussen. Ze viel in als een kantoorhoofd ziek werd of op vakantie ging. Was overal inzetbaar.

En toen kwam Utrecht?
'Ik heb de oproep in Dingen van de Dag laten lopen. Ik dacht laat maar zitten. Mijn man vroeg op een keer, hebben ze al iemand voor 't kantoor Utrecht? Zou dat niks voor jou zijn? Ik zei, ze zien me aankomen. Er zijn zoveel getrouwde mannen die gesolliciteerd hebben. En dan een getrouwde vrouw. Maar toen zat ik bij Rienstra, de directeur Bijkantoren, verslag uit te brengen en vroeg ik, hoe zit het met kantoor Utrecht? We hebben nog niemand, was het antwoord. Maar heb jij er zin in? Toen was het snel voor elkaar.' Ze kreeg de benoeming per 1 november 1958. Maar er moest wel verhuisd worden. Het werd Driebergen. Gunstig voor Freek. 'Overal kon antiek gerepareerd worden, zeker in die buurt. In Zeist zaten drie antiquairs. Die hoorden van, hé daar zit een vakman. Dus in een minimum van tijd hebben we achter de garage een grote werkplaats gebouwd.'

Ze zijn blijven bouwen en vooral verhuizen. Met woonsituaties waren ze als de slinger van haar comtoise aan de kamerwand. Binnen Rotterdam, van de Maasstad naar Driebergen. Omdat ze daar met twee onder één kap zaten en meer vrijheid wilden, naar Achthoven tussen De Meern en Montfoort. Een huis op 1000 m² grond aan de IJssel. 'We woonden er prima, maar (lachend) je had er geen fietspaden. Toen ik bij de ANWB wegging op m'n zestigste wilden we naar het oosten.' Het werd Hellendoorn, weer twee onder één kap en omdat het weer niet beviel, een nagelnieuw huis op 1800 m² grond in Nijverdal, in het Hexel. 'Tot we na enkele jaren tot de ontdekking kwamen, dat huis en tuin ons eigenlijk teveel waren.' Want ze hadden inmiddels hun kampeerauto's, waarmee ze door Europa crossten en weken achtereen wegbleven. Bij thuiskomst moest er sneeuw geruimd of de tuin gedaan worden. 'Dus dat was, zet daar maar een streep onder.' Ze zochten meer gemak. Ditmaal in een serviceflat, in Breda. 'Het lag heel mooi. Maar ja er was maar één fietspad, van Breda naar Chaam. Voor de rest zat je op B-wegen.' Dus ging de blik weer naar het oosten. Het werd Epe op de Veluwe en opnieuw een serviceflat. Fietspaden te over, maar zegt Truus 'je was niet vrij. Je hebt je verplichte maaltijd om 12 uur. Ben je tot 's avonds weg, dan kun je een beetje zitten opbakken. Gevolg, je laat je keuken uitbreken, je koopt een fornuis en je kookt weer zelf. Maar die maaltijden betaal je wel.' Ze besloten maar weer te verhuizen. Terug naar Nijverdal. Het was 1984, half januari zouden ze gaan kijken. Toen overleed Freek. Zij bleef nog enkele jaren op de serviceflat, maar verkaste voor de verlangde vrijheid naar de huidige bejaardenwoning.
'Ik woon er deze maand vijf jaar. Voor mijn doen is dat erg lang ja.' Ze lacht bevrijdend. 'Je ziet ik ben een klein zwervertje. Je moet een beetje ambulant zijn.'

- En vooral blijven. Op de jaarvergadering heb je ons nog een doodschrik bezorgd.
'Dat was een collaps. Een volkomen uitval. Ik zat aan de kant van de zon. We zaten gezellig met z'n drieën. In een mum van tijd zaten we met z'n negenen. Ik zat helemaal ingesloten en er waren te weinig ramen open. Daardoor heb ik gewoon zuurstofgebrek gekregen.' Ze geraakt in een hoestbui. 'Gebeurt wel meer. M'n hart en longen deugen nu eenmaal niet. Maar daar moet je je geen donder van aantrekken. Als je daarbij gaat zitten, dan ga je ook de laatste jaren die je hebt nog verpesten. Je moet proberen toch te doen wat je enigszins kan.' En dat buit ze uit. Mooie reizen maken. Pas nog naar Fins Lapland en Sint Petersburg. Elke dag vroeg op en laat slapen. Borduren ('ik heb 30 tafelkleden geborduurd'), puzzelen en lezen tot diep in de nacht. Tussendoor kaartavonden, een scrabblemiddag. En lekker koken voor de vele vrienden, die regelmatig langs komen. 'Als je in mijn agenda kijkt, staat er net zoveel in als toen ik werkte.'
Dat moet dan reuze veel zijn. Want Truus Schenau was een *workaholic.*

(Lees verder op pagina 11)

Truus met hondje en Harley

...En dan overvalt je totale radeloosheid...

Op 10 september 1990 stegen mijn schoonmoeder Claasje, mijn partner Ernst en ik op van Schiphol. Bestemming Detroit USA. Zij werd op die dag 91 jaar. De reis naar haar oudste zoon en familie kreeg zij cadeau van haar kinderen en kleinkinderen. Ik schreef erover in de Buitenband.

Het was weer 10 september, precies een jaar later, 1991. Nu zat ik op de EHBO van het Westeinde-ziekenhuis in Den Haag. Moeder had haar 92ste verjaardag de zondag ervoor gevierd met een intiem etentje. Gelukkig maar. Iedereen had mij toen al gevraagd hoe het kwam dat Ernst er zo lusteloos uitzag. Ook ik zag al geruime tijd dat er iets grondig mis was met Ernst, die dag in dag uit van de ANWB doodmoe thuiskwam. Zijn gezonde breedbek-uitstraling was gaandeweg van zijn gezicht geveegd. Zijn loop was vertraagd.

Ernst zou op haar verjaardag nog even na zijn werk bij zijn moeder binnenwippen. Op de zaak had hij tijdens de lunch uitsluitend nog met ja en nee gereageerd. Marijke Tuurenhout bracht hem thuis. Een in de haast opgetrommelde arts constateerde een torenhoge bloeddruk. De ambulance verscheen en bracht hem naar de EHBO-post.
Daar lag hij dan. Uitgeteld. De medische wereld kwam in actie. Bloeddruk meten, bloed afnemen, hartfilmpje maken, urine opvangen. Ik zat er naast en keek er naar. Steeds andere witte jassen met wapperende papieren bogen zich over mijn Ernst. Zijn moeder werd telefonisch verwittigd. Een triestere boodschap op haar verjaardag kun je niet bedenken.
Tegen tien uur 's avonds was de diagnose rond. Een hersenbloeding. Ernstige afasie - spraak- en taalstoornis - en uitval aan rechterarm en rechterbeen. Hij kwam op Intensive Care terecht. In de avond een spookachtig half verlichte ruimte waar het wemelde van witte gedaanten. Een tot nul gereduceerde schim lag aan slangen, infusen, technologische apparaten, waarvan ik niets doorgrondde, verbijsterd en verslagen als ik was.
Uitsluitend ik mocht hem bezoeken op Intensive Care. Overdag moest ik iedereen op de hoogte brengen en daarna dag in dag uit op de hoogte houden. Mijn dagen bestonden uit telefoneren, administreren, wassen, ziekenhuiskleding aanschaffen en dit allemaal in hevig geschokte toestand. Het gekke is dat het nog lukte ook.

De berichten waren aanvankelijk uiterst somber. Ik herinner me een nacht waarop ik mijn toekomstperspectief onder de loupe nam. Een half verlamde man die niets meer kon zeggen. Totale radeloosheid overviel me. Voor het eerst van mijn leven besloot ik SOS te bellen. Al zouden ze me maar naar het daglicht praten. Ik hoorde een bandje waarop een mannestem mij vertelde dat er niemand aanwezig was. Ik heb die nacht overleefd.

Na tien dagen was het levensgevaar geweken en verhuisde Ernst naar de interne afdeling. Ik was weer wat opgelucht. De dienstdoende neuroloog temperde mijn optimisme door te zeggen: 'Denkt u dat u er al bent? Er staat minimaal een jaar voor.' Dit klopt. Achteraf bezien.

De verlammingsverschijnselen weken het eerst. De spraak kwam beetje bij beetje terug na circa vier weken. Na vijf weken liep Ernst weg uit het ziekenhuis. Een nog steeds onbegrijpelijke prestatie.
Ik kreeg iemand thuis met een veranderde persoonlijkheidsstructuur die iedere eenvoudige handeling opnieuw moest leren. Televisie en radio bedienen, girootjes uitschrijven. Van geld had hij geen notie. Hij kon zichzelf niet scheren. Het eigen huis was hem vreemd. Hij liep de hele dag op te ruimen. Voor de partner een uitputtingsslag, zonder enige begeleiding. Vooruitgang en dieptepunten wisselden elkaar af. De omgeving riep: 'Wees blij dat hij nog leeft.' Ernst kon niet lezen, zat uren voor zich uit te staren, of liep te ijsberen. Ik stond krankzinnig vroeg op. Dan had ik tijd voor de administratie van de verzekering, post beantwoorden, enz. Familie en vrienden zorgden ervoor dat ik mijn hobbies enigszins kon bijhouden. Dat heeft me overeind gehouden.

Om nou te zeggen dat ik blij moest zijn. Ik had op dat moment nog geen flauw idee wat mezelf te wachten stond.
De belangstelling was de eerste weken overstelpend. Dat houdt op. Als een ziektebeeld aanwijsbaar slecht is, loopt iedereen te hoop. Later verwaterd dat snel. Behalve van dierbare vrienden en de hele naaste familie ebt de belangstelling weg.
Tweemaal in de week kwam de logopediste - spraaklerares. Momenteel is dat nog eenmaal per week en kan Ernst er zelf heen. De spraak is goeddeels teruggekomen, maar er zijn hiaten. Het herstel vorderde langzaam. In januari van dit jaar gingen wij voor het eerst een dagje naar Amsterdam en dat verliep goed. Nu was ik wel blij.

Bij thuiskomst lag er een brief voor me van het bevolkingsonderzoek op borstkanker in de bus. Ik schrok me te pletter, maar negeren kun je het niet. Ik ging. Na tien dagen kwam de uitslag. Afwijking aan rechterborst. Ik bestierf het van angst. Nu was ik te gast in het ziekenhuis. Weer foto's. Opname voor een kijkoperatie. Het weefsel opgestuurd naar de anatoom-patholoog. Wachten. Ik waste, ik streek en keek TV, maar onderhuids was ik doodsbang. De uitslag was niet goed. Ik was er razendsnel bij. Een minuscule tumor. Ik moest dankbaar zijn... Op 6 maart j.l. werd mijn rechterborst geamputeerd. Geen uitzaaiingen, geen bestralingen. Ernst werd gedurende mijn ziekenhuisverblijf door familie en vrienden opgevangen, maar het zette hem terug.
Wij voelden ons net de twee *miserables*. Ik kreeg een borstprothese en oók een zwemprothese. Ze zijn er te kust en te keur. Ik schafte me een nieuw badpak aan. Uitwendig ben ik dezelfde. Mijn schrale troost.
Ik fiets weer met Ernst samen. Autorijden mag hij niet. Wegens epilepsie-aanvallen veroorzaakt door de bloeding. Sinds kort heeft hij hier een geneesmiddel tegen dat moet voldoen. Afwachten. De zomer is mooi. Ik blijf onder controle, om de drie maanden. De eerste was goed. De neuroloog en internist zijn over Ernst te spreken. Letterlijk zeggen ze: hij loopt, hij spreekt, de bloeddruk is dank zij de pillen perfekt en daarmee is de kous af. Gezien de voorgeschiedenis is Ernst goed hersteld, maar zijn creatieve uitingen zijn verloren gegaan. Het lezen is gelukkig teruggekomen. En u ziet het, ik ben blijven dichten en ben na een jaar afwezigheid weer gaan schrijven. Mijn eigen verhaal dit keer.

Tine den Boer

't is van belang

Deze rubriek met nieuws uit de media, van de overheid, uit de politiek, van ouderenbonden en de OVGO, kan voor u van belang zijn. Dankbaar zijn we als onze leden iets te melden hebben. Stuur het ons toe. Jan Korstjens.

Rechtsongelijkheid door beleidsplan gehandicapten

De Raad van State adviseert sterk negatief over het kabinetsplan de toekenning van voorzieningen voor gehandicapten over te dragen aan gemeenten. Wezenlijke onderdelen van het plan moeten worden ingetrokken of gewijzigd, schrijft de Raad in een nog vertrouwelijk stuk.
Volgens de Raad van State ontstaat rechtsongelijkheid voor gehandicapten, dreigt dit beleid 'verbrokkeld' te geraken en 'moet worden gevreesd voor teruggang van het kwalitatieve niveau van de voorzieningen' als de plannen worden doorgezet. De Raad maakt korte metten met vrijwel alle onderdelen van het kabinetsplan. Ook wordt het kabinet verweten eerdere adviezen – van o.m. de Sociale Verzekeringsraad – te hebben genegeerd.

Op het ogenblik wordt de hulp aan gehandicapten in de vorm van rolstoelen, woningaanpassing, taxivergoeding en technische aanpassingen, vooral via de Algemene Arbeidsongeschiktheidswet (AAW) gefinancieerd. Maar vorig jaar besloot het kabinet tot een forse, nieuwe aanpak. Gemeenten krijgen een overheersende rol bij het beoordelen en toekennen van aanvragen in plaats van bedrijfsverenigingen en de Gemeenschappelijke Medische Dienst (GMD).

Het kabinet wil dat ook bejaarde gehandicapten voortaan voor hulp in aanmerking komen, maar geeft de gemeenten nauwelijks geld om de verwachte kosten - een miljard gulden - te betalen. Het kabinet meent dat de gemeenten zelf kunnen bepalen hoe zij die extra kosten opbrengen, bijvoorbeeld door op de hulp aan jongere gehandicapten te bezuinigen. Tegen die suggestie hebben de ouderenorganisaties zich fel verzet. Ook de Raad van State richt hiertegen zijn belangrijkste bezwaar. Vooralsnog ziet het er naar uit dat de verantwoordelijke bewindslieden van Sociale Zaken en WVC zich weinig van de kritiek aantrekken. Zij sturen de wetsvoorstellen zonder aanpassingen naar de Tweede Kamer.

Klachten Sociale Verzekeringsbank

Klanten van de Sociale Verzekeringsbank - wij AOW-ontvangers dus - die niet tevreden zijn over de dienstverlening van de SVB kunnen hun klachten voortaan via een klachtenreglement en -procedure kenbaar maken. Alvorens een klacht 'officieel' in te dienen, kan er natuurlijk rechtstreeks contact worden opgenomen met de SVB. Misschien is er alleen sprake van een misverstand en kan een telefoontje al veel verhelpen. Over de klachtenprocedure is een brochure verkrijgbaar bij alle SVB-kantoren.

WVC-nota patiënten/ consumentenbeleid

Uit de WVC-nota blijkt dat het kabinet serieus hecht aan een sterke patiënten- en consumentenbeweging. Je verwacht dan ook meer garanties voor de inbreng van ouderen. Maar die garanties blijven uit, vindt de Unie KBO: 'Het kabinet houdt zich te veel op de vlakte in zijn voorstellen voor versterking van de positie van consumenten als derde partij in de zorgsector.' Zo blijven de overeenkomsten tussen verzekeraars en zorgaanbieders uitsluitend een zaak van deze partijen. Er zijn ook geen garanties dat consumenten in verzekeringsraden worden opgenomen.De Unie KBO heeft zijn standpunten in een brochure neergelegd en deze overhandigd aan voorzitter S. Weijers van de Vereniging van Nederlandse Zorgverzekeraars en vicevoorzitter
H. Tjassing van het Gemeenschappelijk Beraad Ouderenvoorzieningen. In een eerste reactie zei de heer Weijers dat 'in zorgverzekeringsland meer kan worden ontwikkeld in de richting van democratische spelregels en participatie van ouderen, waarbij je de zorg meer moet richten op mensen en niet op instituten. Maar, voegde hij er aan toe, je zou niet op de stoel van de zorgverzekeraars moeten gaan zitten. Volgens de heer Tjassing moeten die verzekeraars met de zorgleveranciers en de zorgklanten tot constructieve samenwerking komen. 'Het kan best klantvriendelijker.'

BIJ-zonderheden

Het is al weer heel wat jaartjes geleden dat er een internationaal congres was van automobielclubs en Nederland, en dus de ANWB, gastheer was, of gastvrouw, zo u wilt. Alles was in het werk gesteld om het de gasten naar de zin te maken, compleet met boottocht langs de toen nog Deltawerken-in-uitvoering. Twee toerboten waren nodig om alle congresgangers te plaatsen. Aan boord zouden de kapiteins de explicatie voor hun rekening nemen; de rederij zou onderweg een warme lunch verzorgen. Op de ene boot waren alle VIP's ingedeeld. Die was amper de haven van Zierikzee uitgevaren of de kok moest ziek van boord worden gehaald. Wat nu? Wat doen ANWB-ers in moeilijke situaties? De in nieuwe uniformen gestoken informatrices repten zich naar de kombuis. Daar troffen ze een bezweet koksmaatje, dat paniekerig in een grote pan papgeworden macaroni stond te roeren. Dan maar eten wat de pot schaft. De aanwezigen namen de improvisatie ogenschijnlijk sportief op. Ze vormden geduldig een rij met het bord in de hand.

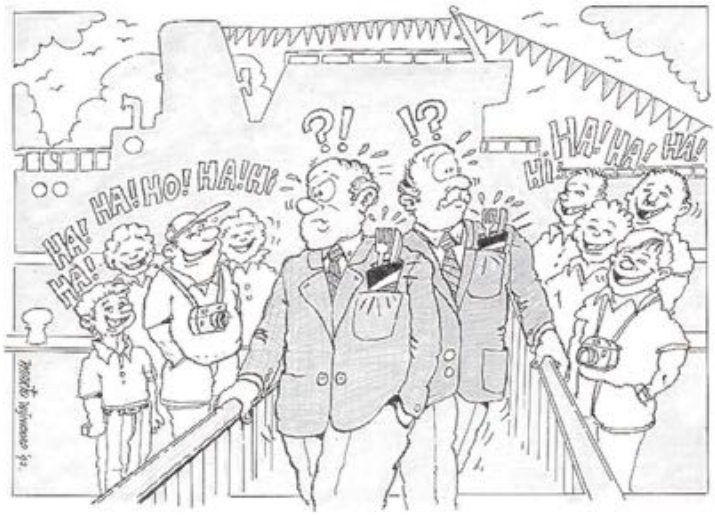

Iedereen kreeg van de informatrices een kwak pasta uitgedeeld, het bestek werd in borstzakjes gestoken en in de vrije hand werd een drilpuddinkje geschoven. Intussen vertelde de kapitein wat er buiten te zien was. In het Nederlands. Dus met spoed een paar informatrices naar de brug om zijn woorden in de drie moderne talen te herhalen. In Veere van boord, waar toeristen verbaasd opkeken bij het zien van al die keurig in het pak gestoken heren, van wie er enkele met wel zeer vreemde pochetjes waren getooid. Die liepen met een mes en vork, verpakt in een rood-wit-blauw servetje in de borstzakjes de loopplank af. Ze hadden ze kennelijk niet gebruikt. De macaroni was zichtbaar geen succes gebleken.

PUCK

Buitenpost

Moeten 65-plussers AOW-premie betalen?

De heer C.A. de Kamp levert 'n hoop gezwam. Naar mijn mening ziet hij heel veel situaties vanaf 1957 over het hoofd en stelt hij zich niet objectief op. Maar vooraf dit: weet u nog dat in die jaren de kranten vol stonden over het 'tekort' van het Burgerlijk Pensioenfonds. Dat waren destijds miljoenen. En de particuliere verzekeringsmijen werden goed nijdig, omdat ze wel moesten aantonen dat hun zekerheidsstellingen voor de toekomstige uitkeringen gegarandeerd moesten zijn. De kwestie Burgerlijk Pensioenfonds werd verder doodgezwegen, het beleid werd met of zonder overheidsbemoeienis aangepast. Maar nu ons 'staatspensioen' AOW. In 1957 werd dit berekend op ± 4¼% van het inkomen, met daarbij een verhoging van 2% tijdelijk om de uitkering te kunnen doen ingaan van de ouderen, waarvoor uiteraard geen potje was. Met ca. 3 jaar volgens de kranten zou dit percentage kunnen worden teruggebracht naar het streefpercentage van ca. 4½%. Een heerlijke politieke dooddoener. Er is nimmer een verlaging geweest. Integendeel. Stelselmatig zijn de normen verhoogd en van 'reserveren' was al helemaal geen sprake meer. De AOW-pot werd regelmatig leeggeplukt en wordt dat nog voor allerlei doeleinden die niets te maken hebben met het doel waarvoor dit is opgezet. De kleine pensioenmaatschappijen barsten letterlijk van het geld, het enige wat ze daarvan laten terugvloeien zijn verbeterde voorwaarden en soms het scheppen van projecten waardoor enige werkgelegenheid ontstaat. Onze AOW, de grootste pensioengigant wat inkomsten betreft, heeft onze 'zekerheid' door verkeerd beleid verspeeld en ons afhankelijk gemaakt van toekomstige manipulaties. De pot is leeg, maar niet door schuld van de ouderen. Die hebben hun plicht wel gedaan en worden nu als dhr. De Kam zijn zin krijgt nogmaals op hun hoofd getikt. Het zal altijd wel zo blijven, doe het goed - je wordt gestraft; leef maar aan - je wordt geholpen. Onze toekomst was van vroeger en is van nu. Ik wens dhr. De Kam met deze formule nog vele objectieve jaren.

J.P. Robbe, Harderwijk

Europees jaar voor Ouderen

In 1993 dan een Europees Jaar voor Ouderen. Laten we eens bekijken wat het **niet** betekent. Het betekent niet dat daarmee een EG-ouderenbeleid van start gaat, want dat blijft een bevoegdheid van nationale regeringen. Wel heeft het uitgroeiend EG-beleid invloed op het nationale ouderenbeleid, bv. op het gebied van vervoer, arbeidsmarkt en pensioenen. In ons land heeft het kabinet de Raad voor het Ouderenbeleid verzocht suggesties te doen ter voorbereiding en uitvoering van dat Europese Jaar.

Aanpasbaar bouwen

Woningaanpassing is jaarlijks actueel voor 40.000 ouderen en gehandicapten. Meestal gaat het om kleinere voorzieningen. Soms zijn omvangrijke verbouwingen nodig waarmee tienduizenden guldens gemoeid zijn. De Nationale Woningraad is voorstander van het bouwen van woningen, die aanpasbaar zijn, waardoor de kosten aanzienlijk kunnen worden verlaagd. Gedwongen verhuizingen worden zo voorkomen. Over dit aanpasbaar bouwen heeft de Nationale Woningraad een handboek uitgegeven. Te bestellen via telefoon 036 - 5391222. Het boek kost incl. verzendkosten *f* 55,–.

Oo Wee Wee

HET BUSJE

In tijden van mooi weer en weinig werkaanbod gebeurde het wel dat wegenwachten met een tekort aan huiselijke fantasie en veel zucht naar avontuur ritjes voor de Alarmcentrale maakten. Auto's, met of zonder inzittenden, uit het buitenland halen en netjes terugbrengen naar Nederland. Wel in uniform, vanwege de leden en vooral voor wie dat niet zijn, te laten zien wat we doen voor wie dat wèl zijn.
Wegenwacht Arie voelde daar ook wel voor en zo geschiedde dat hij op een nazomerdag gebeld werd met het verzoek vanuit Spanje een kampeerbusje op te halen, zonder inzittenden. Een aardig klusje, lekker het rijk alleen zonder toeristisch gezeur aan het hoofd. Hij zag het helemaal zitten: op z'n dooie akkertje terug en pitten in het busje. Goed voor de declaratie. Al de volgende dag landde hij op Almeria in zuid-Spanje en liet Arie zich in een gammele taxi over toen al even gammele weggetjes naar de opgegeven camping brengen waar het busje zou moeten staan. Met handen en voeten maakte Arie de campinghoudster duidelijk waarvoor hij kwam en deze ging hem voor naar een levensgrote autobus waar het droge pampagras welig onderuit groeide en waarvan de banden nagenoeg leeg waren. Het massa-vervoermiddel was in langvervlogen tijden ter wereld gekomen onder de naam *Crossley,* ergens diep in Engeland en had jarenlang dienst gedaan tussen Apeldoorn en Doetinchem. Het bordje *Eenmansbediening* zat er nog in. Bij nadere inspectie bleek ook de accu nog leeg. Een gezellige Duitser bood belangeloos zijn elektrische bandenpomp aan en Arie pompte dankbaar door tot ook de Duitse accu leeg was. Maar met een in het vooruitzicht gesteld kratje bier kreeg hij een aantal internationale kampeerders aan het duwen. En na enkele zwoegende rondjes over het terrein begon de zware diesel reutelend en rokend op gang te komen.
Arie kon op weg. Hij vond dat de motor steeds beter ging lopen. Alsof de bus zijn gedachten kon raden, gaven ter hoogte van Granada twee achterbanden met een daverende klap de geest. De volgende dag reed hij weer. Vele peseta's armer en een Spaanse ervaring rijker. Na nog wat ongemakken, zoals een kapotte dynamo en enig ander sleutelwerk, bereikte hij de Pyreneeën. Om de verloren tijd in te halen, dacht Arie slim binnendoor te gaan. Maar hij belandde op een weggetje dat niet voor Veluwse autobussen geschikt was en ook nog in een losbrekend noodweer. De ruitewisser gaf het op en met een doffe plons schoot de bus in een diepe kuil langs de weg. In de duistere chaos wist hij toch nog z'n slaapplaats te vinden en diagonaal legde Arie zich te ruste. Als het licht was zou hij wel verder zien. Die volgende ochtend bereikte hij na uren lopen een dorpje. Maar daar was geen takelwagen van enig kaliber te vinden. Drie dagen duurde het voor Arie de reis kon voortzetten. Halverwege Limoges en Parijs brak de achteras, een vitaal onderdeel dat wegens de historische afkeer van Britse autoprodukten in heel Frankrijk niet te vinden was. Na veel heen en weer getelefoneer vond de Alarmcentrale in Noord-Brabant een vrachtwagensloperij die de as kon leveren. Na vier dagen reed Arie weer. Het bleef goed gaan. Na een hele nacht doorgereden te hebben, bereikte hij na ruim twee weken uitgeput het einddoel. In zijn zak de dikste declaratie aller tijden en het voornemen nooit meer ritjes te maken voor de Alarmcentrale...

Tekst en tekening
Jaap Jaspersen

Herdruk

Maandstonden
Bent u man en geboren in de maand maart of augustus? Of bent u vrouw en geboren in april of oktober? Zo ja, dan zult u langer leven. Nee, dit heeft niet te maken met sterrenwijsheid of andere waarzeggerij, maar met pure wetenschap. Al langer is bekend dat veel fysische eigenschappen, zoals sexe, geboortegewicht en -lengte en het atletisch vermogen een relatie hebben met het seizoen of de maand van geboorte. Ook chromosomale afwijkingen en ontwikkelingsstoornissen vertonen die relatie. Onderzoekers van de K.U. Nijmegen, de VU Amsterdam en de RU Leiden onderzochten alle mannen en vrouwen geboren in de periode 1987-1992 en woonachtig in Leiden. Zij constateerden nog eens dat de eicelrijping een seizoensgebonden kwaliteit kent. In dit geval dus negen maanden voorafgaand aan de favoriete geboortemaanden.
Tijdschrift v. Sociale Gezondheidszorg

Bejaardenoorden
'Over een jaar of vijftien is het verzorgingshuis zoals we dat nu kennen, verdwenen. Er zijn dan verpleeghuizen en een scala aan allerlei woonvoorzieningen waar iemand meer of minder zorg krijgt.'
Jacco Visser, beleidsmedewerker LOBB

Nel Schuttevaêr-Velthuys (89)
'Ik erger me aan oude mensen die steeds maar ontevreden zijn. Er zijn er teveel die gemakzuchtig zijn, ze sukkelen in, ze zitten maar te zitten. Ik zeur nooit, ik heb geen zin om een ander lastig te vallen. Toen ik 73 was heb ik maanden in het ziekenhuis gelegen: een hartaanval, gordelroos, een darmoperatie. Mijn hand trilde, die moest ik weer onder controle krijgen. Ik heb mezelf weer leren typen.
Ik kom wel eens in een bejaardentehuis. Zes hoog, in zo'n kamertje, met een tafel en twee stoelen. Moet je 'ns zien, zeggen ze dan, hoever je kan kijken hier, helemaal tot aan de lichtjes van IJmuiden. Maar dan denk ik: zo'n mensenpakhuis, dat ligt me niet. Je ziet er geen mensen voorbij komen die af en toe naar je zwaaien. Laat mij maar hier, op de Kuikensweg (Beverwijk.red.). Dit is mijn plek, dit is mijn leven.'
Interview in De Volkskrant

Koken met Paul van der Meij

Stoofschotel met makreel

Benodigdheden:
½ teentje knoflook, ½ paprika, 1 eetl. olie, ½ glaasje sherry, 2 makreel filets, 1 dl. kippebouillon, 10 groene olijven, 250 gr. aardappelen.

De aardappels schillen en in dunne plakjes snijden en dakpansgewijs in een beboterde (ovenvaste) schaal leggen. De ui schoonmaken en in blokjes snijden. Dit ook doen met de paprika, het teentje knoflook en de olijven. Verhit nu de olie in een bakpan en doe daar de paprika, knoflook en olijven in. Ongeveer 5 minuten zachtjes bakken, sherry en bouillon toevoegen en op smaak brengen.
Zout de aardappels en doe er de helft van het groentemengsel over. Leg hierop de makreel filets en giet er het restant van het groentemengsel overheen. Plaats de schaal vervolgens in de voorverwarmde oven en gaar in ongeveer 25 minuten.

Gegratineerde mosselen

Benodigdheden:
500 gr. verse mosselen, het wit van een prei, 2 worteltjes, 4 eetl. witte wijn.
Voor de saus: 100 gr. kruidenroomkaas, 50 gr. geraspte parmezaanse kaas, 50 gr. boter.

De mosselen goed wassen (geopende exemplaren weggooien), de prei en de worteltjes schoonmaken en in stukjes snijden. De wijn in een pan doen en daarin de mosselen en de groente, deksel erop en in 9 min. garen. Tussendoor de mosselen even opschudden. Vervolgens de mosselen uit de schelp halen en deze in een ovenvaste schaal leggen.
Roer de boter met 4 eetlepels mosselvocht en de roomkaas tot een gladde massa. Doe die over de mosselen. Strooi dan de parmezaanse kaas erover en gratineer het geheel ong. 10 minuten in een oven van 225°.

Kippelevertjes

Niet zomaar kippelevertjes, maar in een paddestoelensaus met zure room.

Benodigdheden:
200 gr. kippelevers, 50 gr. spekblokjes, 1 kleine ui, 100 gr. oesterzwammen, 50 gr. cantharellen, ¼ ltr. zure room, 1 eetl. gehakte bieslook.

De kippelevers schoonmaken en in stukjes snijden. De ui schoonmaken en in ringen snijden. De paddestoelen schoonmaken, indien nodig wassen en in plakjes snijden. Doe nu de boter in een koekepan en smoor daarin de uieringen ongeveer 10 min. Dan de kippelevers erbij voegen en bruin bakken. Als laatste de paddestoelen erbij doen en deze in 10 min. garen op een hoog vuur. Daarna op een laag vuur de zure room erdoor roeren en het geheel op smaak brengen met peper en zout. Strooi er tenslotte de gehakte bieslook over.
Eet dit samen met wat toast en komkommer.

Hogere bijdragen voor patiënten

De ouderenbonden Unie KBO en ANBO keren zich tegen de plannen van staatssecretaris Simons de kosten van de gezondheidszorg te beteugelen door patiënten meer en hogere bijdragen te laten betalen. Die bijdragen en/of verhogingen zullen moeten gelden voor kunst- en hulpmiddelen, medicijnen, psychotherapie, tandheelkundige hulp en fysiotherapie. Die extra eigen bijdragen zullen volgens de bonden vooral ouderen en chronisch zieken treffen.

'Ma' Schenau was een geliefde kattekop

'Ja. Wat ik doen moest, moest naar mijn smaak 110 procent zijn.'
Van kindsbeen had ze dat. Vooral gestimuleerd door een moderne en werkende moeder. Natuurlijk was er tijd voor spelletjes onder de lamp. Ze mocht ook lid worden van turnvereniging Aspacia. Maar studie was nummer één. 'Toen ik al verloofd was, moest ik voor m'n werk 's avonds naar Schoevers. En toen ik dat allemaal had, zei m'n moeder, en nou eerst je coupeuse diploma, want dat kun je ook nodig hebben. Je kon het in zes of in negen maanden doen. Moeder vond dat ik het best in zes kon en dat deed je dan.'

- Wel met plezier?
'Oh ja. En jaren heb ik m'n kleding zelf gemaakt. Verleden jaar nog een blouse. Maar nu doe ik het beslist niet meer. Ik word er doodzenuwachtig van. Ik zei je al, 't moet altijd honderdtien procent zijn. Als er een paar steekjes niet helemaal goed zitten...'
Want een perfectioniste is ze ook en is ze altijd geweest. Moeilijk soms voor het personeel. Ze is daar kort over. 'Ik kom overal heel eerlijk voor uit.' En formulerend in staccato: 'Iemand die het keihard zegt. Geen blad voor de mond neemt. Iets verkeerd gedaan, dan zeg je tegen je personeel, verdikkeme nog an toe, enzovoort. Dan wordt er vaak fel uitgekafferd. Maar vijf minuten daarna, op je duvel gehad, afgelopen. En niet meer op terugkomen. Daar niet op blijven kauwen.'

Ze weet het heel goed: 'Ik was een kattekop.' Een Schorpioen, die je niet op de staart moet trappen, die lik op stuk geeft. 'Ik herinner me een meneer, die de directeur wilde spreken. Ik had m'n kamer boven en kom naar beneden. U had naar mij gevraagd? Hij keek me aan, vernietigend. 'Ben jij hier het hoofd?' Kreeg ik de pest in. 'Ja, gaat dat jou wat aan.' Bom d'r overheen. Hij keek me stomverbaasd aan en zei, 'oh, neem me niet kwalijk mevrouw.'
Voor de meisjes was ze 'ma Schenau'. 'Heb je 't al aan ma gevraagd?' heette het. Een andere ma dan Truus zelf graag had willen zijn. Een verwaarloosde blindedarmontsteking in oorlogstijd zette definitief een streep door die rekening. 'Ik heb bij elkaar zo'n veertien operaties gehad en later van alles en nog wat.' Daarom wil ze geen ziekenhuis meer zien. 'Toen in Den Haag zeiden ze, we willen u meenemen, want we willen u 48 uur aan een monitor hebben. Ik zei, dat kunt u wel willen maar dat doe ik niet. Ik ga niet naar een ziekenhuis. Er is al teveel aan me gesleuteld. Ik heb al genoeg gehad. Als ik op deze manier mag uitstappen, prima. Liever dan dat ik ergens anderhalf, twee jaar moet liggen. Ik heb niks tegen het leven, maar het moet menswaardig zijn. Als ik hulpbehoevend zou moeten worden en afhankelijk van deze of gene dan hoeft het voor mij niet meer. Daar ben ik altijd te zelfstandig voor geweest.'

Tekst Bram Roozendaal

Prikkelende puzzel

Ciska Paanakker heeft ditmaal een prikkelende puzzel ontworpen, waar je je lelijk aan kunt bezeren. Drieentwintig horizontale opgaven zonder verticale controle-mogelijkheid, met vaak meer dan één mogelijke oplossing, maar waarvan in elk geval steeds de 1ste en de 4de letter helemaal goed moeten zijn. Die leveren verticaal gelezen namelijk een gezegde op. Het cijfer tussenhaakjes geeft het gewenste aantal letters aan.

Opgave:

1. Vervoermiddel (10)
2. Steeds weeer (10)
3. Feestelijke herdenking (9)
4. Slechte eigenschap (12)
5. Totale som van het geheel (10)
6. Soort weefsel (9)
7. Karikatuur (9)
8. Warmtemeter (11)
9. Smadelijk, spottend lachen (10)
10. Open pronkkastje (7)
11. Pruldichter (8)
12. Beroep (11)
13. In gelijkblijvende verhouding (9)
14. Draaiende cilinder, waarin iets wordt gedroogd (12)
15. Beroving van enige illusie (13)
16. Ontplooien, uitleggen (9)
17. Kledingstuk (11)
18. Bijna, omstreeks (8)
19. Mensen van adel (9)
20. Tussengebied tussen vijandelijke legers (12)
21. Beroep (12)
22. Aandelen (8)
23. Brandstof (10)

Zoals gezegd, van boven naar beneden vormen de 1e en de 4e letter een gezegde. Voor de goede oplosser is er een cadeaubon van 25 gulden. Oplossingen vóór 15 oktober a.s. sturen naar mw. G.N. Borsje, Norenburg 237, 2591 AM Den Haag.

Uit de Volkskrant

Tekening Peter van Straten

Oplossing aardrijkskundige puzzel

Onoverkomenlijke moeilijkheden heeft die puzzel van de vorige keer opgeleverd. Vrijwel alle inzenders gingen in de fout bij opgave 2, waar 'alles op rekken' moest staan. En bij nummertje 5, waar 12 letters waren opgegeven en er dus nooit Achttienhoven kon worden ingevuld, omdat het Zestienhoven moest zijn. Ook het gezellig buurten bij Pieterburen was velen te machtig. Zo had u het moeten doen:

1. Ouddorp, 2. Rekken, 3. Huizen, 4. Bergen, 5. Zestienhoven, 6. Voorschoten, 7. Schoonebeek, 8. Assen, 9. Zwijndrecht, 10. Sas van Gent, 11. Winterswijk, 12. Vogelenzang, 13. Pieterburen, 14. Haastrecht, 15. Bodegraven, 16. Sint Nicolaasga, 17. Hindelopen, 18. Maasbracht, 19. Appelscha, 20. De Lier, 21. Doorn, 22. Wassenaar, 23. Zoetermeer, 24. Monnikendam.

Van alle oplossingen bleken er slechts drie helemaal goed te zijn. Uit dit drietal trokken we Jan Rolvink te Den Haag als de puike winnaar. Proficiat.

Een hoogleraar Ouderenbeleid

Aan de Katholieke Universiteit Tilburg is eind dit jaar de benoeming te verwachten van een bijzonder hoogleraar ouderenbeleid. Hij krijgt vooral tot taak wetenschappelijk werk te verrichten op het terrein van de sociaal economische positie van ouderen, de toekomst van de AOW, de gevolgen van eigen-bijdrage regelingen, van koppeling en ontkoppeling, etc.

Gemeentelijke heffingen

In het augustusnummer van de Consumentengids staat een overzicht van de gemeentelijke tarieven en lasten per 1 januari 1992. Gekeken is naar onroerendgoedbelasting, rioolbelasting en het reinigingstarief. De verschillen tussen die gemeentelijke heffingen blijken steeds groter te worden.